

מערכות ספרתיות ומבנה המחשב (044252)

סמסטר חורף תשפ"ב

בוחן אמצע

פתרון

29 לדצמבר 2021

מספר סטודנט

משך המבחן: שעה (60 דקות). תכננו את זמנכם היטב.

חומר עזר: אין להשתמש בכל חומר עזר בכתב, מודפס או אלקטרוני, פרט לדפי העזר שיחולקו במהלך הבחינה ולמחשבון.

הנחיות והוראות:

- הבחינה כתובה על גבי 7 עמודים כולל עמוד זה (בדקו בתחילת הבחינה שלא חסרים לכם עמודים).
- בתחילת הבחינה תקבלו חוברת בחינה, מחברת טיוטה, דפי עזר וטופס תשובות ממוחשב. בסיום הבחינה, החזירו את חוברת הבחינה וטופס התשובות הממוחשב בלבד.
- יש לענות על כל השאלות בגוף המבחן ובנוסף להעתיק את תשובותיכם הסופיות אל דפי התשובות.
- אין לתלוש או להפריד דפים מחוברת הבחינה, ממחברות הטיוטה ומדפי העזר.
- יש לכתוב את התשובות באמצעות עט שחור או כחול בלבד. אין לכתוב או לצייר בעט אדום.
- רשמו את מספר הסטודנט שלכם על חוברת הבחינה (בראש עמוד זה), על דפי העזר, ועל כל מחברות הטיוטה. **ודאו כי על מחברת הבחינה ועל טופס התשובות האמריקאי מודבקת מדבקת הנבחן שלכם.**
- לא מורדות נקודות (אין "קנס") בגין תשובה שגויה. לכן, כדאי לסמן תשובה כלשהי לכל שאלה.
- ציון שאלות רב הברירה ייקבע על סמך סריקה ממוחשבת של טופס התשובות בלבד.
- אסור שימוש בכל חומר חיצוני מלבד מחשבון. אסורה העברת חומר כלשהו בין הנבחנים, ואסורה כל תקשורת עם אנשים אחרים או כל מקור מידע. האיסור חל על כל צורות התקשורת – מילולית, חזותית, כתובה, אלקטרונית, אלחוטית או אחרת. בפרט, אין להחזיק בטלפון סלולארי.

בהצלחה!

שאלה 1:

נתונות שתי פונקציות:

$$f(w, x, y, z) = \Sigma(1, 2, 3, 4, 5) + \Sigma_{\phi}(0)$$

$$g(w, x, y, z) = \Sigma(1, 4, 5, 8, 12) + \Sigma_{\phi}(0)$$

סטודנט בקורס מעוניין לצמצם כסכום מכפלות את הפונקציה h הבאה:

$$h(w, x, y, z) = f(w, x, y, z) \cdot g(w, x, y, z)$$

שימו לב שהקלט $w = x = y = z = 0$ איננו חוקי גם לפונקציה h .

מה תהיה הפונקציה h המצומצמת ביותר?

- א. $h(w, x, y, z) = w'y'$
- ב. $h(w, x, y, z) = w'x' + y'z' + w'y'$
- ג. $h(w, x, y, z) = w'yz' + w'xy'$
- ד. $h(w, x, y, z) = w' + y'$
- ה. אף תשובה אינה נכונה.

פתרון:
א'

המפת הקרנו הבאה של f :

$wx \backslash yz$	00	01	11	10
00	ϕ	1		
01	1	1		
11	1			
10	1			

נקבל את מפת הקרנו הבאה עבור g :

$wx \backslash yz$	00	01	11	10
00	ϕ	1	1	1
01	1	1		
11				
10				

ולכן עבור h :

$wx \backslash yz$	00	01	11	10
00	ϕ	1		
01	1	1		
11				
10				

והפתרון הינו: $h(w, x, y, z) = w'y'$

שאלה 2

המירו את המספר הבינארי הבא לקוד Gray:

$num = 11001010$

א. 11001010

ב. 11010000

ג. 10001101

ד. 01111010

ה. 10101111

פתרון:

תשובה ה'.

Binary	1	1	0	0	1	0	1	0
	↓	↘	↓	↘	↓	↘	↓	↘
Gray	1	0	1	0	1	1	1	1

שאלה 3

- נתונות 2 פונקציות $h(x, y)$, $g(x, y, z)$. ידוע כי:
- $g(x, y, z)$ מהווה מערכת פעולות חצי שלמה עם הקבוע 0, כלומר $\{g, 0\}$ מערכת פעולות שלמה.
  - $h(x, y)$ מקיים $h(\alpha, \alpha) = 0$.

בנוסף נתונה הפונקציה ב-4 משתנים $f(x, y, z, w)$:

איזה מהטענות הבאות בוודאות נכונה?

- ניתן לבנות את $f(x, y, z, w)$ באמצעות שימוש בפונקציה $g(x, y, z)$ בלבד.
- ניתן לבנות את $f(x, y, z, w)$ באמצעות שימוש בפונקציות $h(x, y)$ ו- $g(x, y, z)$.
- לא** ניתן להרכיב את $f(x, y, z, w)$ בעזרת שימוש ב- $h(x, y)$, $g(x, y, z)$ וקבועים.
- ניתן לבנות את $f(x, y, z, w)$ באמצעות שימוש בפונקציה $g(x, y, z)$ והקבוע 1.
- תשובות ב' ו-ד' נכונות.

פתרון:
ב'

$\{g, 0\}$ מערכת פעולות שלמה ובנוסף $h(\alpha, \alpha) = 0$ ולכן הפונקציה $h(x, y)$ מספקת את הקבוע 0 ולכן ניתן בעזרת $h(x, y)$ ו- $g(x, y, z)$ להרכיב כל פונקציה ולכן תשובה ב' נכונה.

שאלה 4

נתונה המשוואה הבאה:

$$(110)_{a+b} + (011)_{a-b} = (011)_{(a+b)}$$

כמו כן נתון כי a ו- b מספרים חיוביים ממש שמקיימים:

$$a \geq 2; a > b + 1$$

מהו המשפט הנכון?

- א. המשוואה מתקיימת לכל a, b .
- ב. המשוואה מתקיימת רק לערך יחיד של a וערך יחיד של b .
- ג. המשוואה מתקיימת עבור אינסוף ערכי a, b , המקיימים $a=2b$.
- ד. המשוואה מתקיימת עבור אינסוף ערכי a, b , המקיימים $a=4b$.
- ה. המשוואה לא מתקיימת עבור אף צירוף של ערכי a, b , המקיימים את תנאי השאלה.

פתרון:

תשובה ה'.

נעבור לבסיס עשרוני

$$((a+b) + (a+b)^2) + ((a-b) + 1) = (a+b) + 1$$

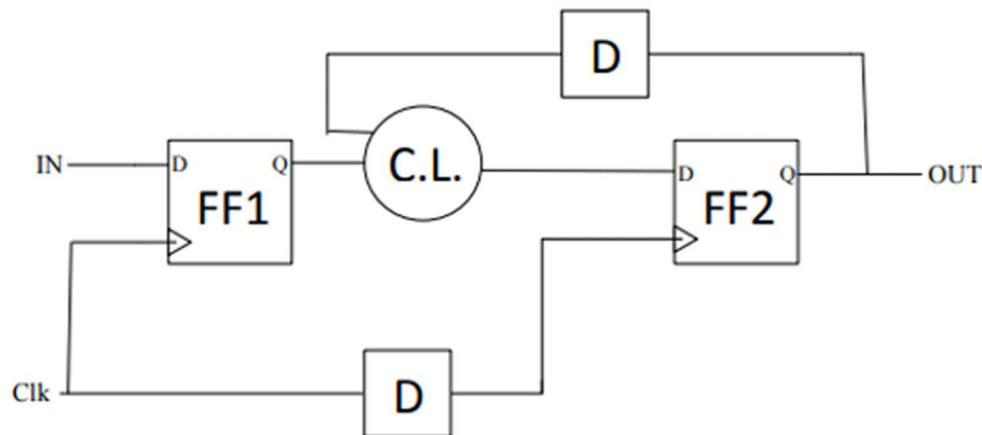
$$(a+b)^2 = -(a-b)$$

נתון כי a, b מספרים חיוביים ממש, וגם $a > b$. לכן, קיבלנו כי תוצאה שלילית שווה לתוצאה חיובית ולכן לא מתקיים לאף זוג a, b .

שאלה 5

נתון המעגל הבא:

הזמנים של הלוגיקה וכן של רכיבי הזיכרון נתונים בטבלה הבאה (ב-ns):

	T_{pd}	T_{cd}	T_{setup}	T_{hold}
FF1	10	3	4	2
FF2	15	3	3	1
CL	7	2	-	-

היחידה C.L. מהווה יחידת לוגיקה צירופית כלשהי (ללא רכיבי זיכרון).
היחידה D מהווה יחידת השהייה המורכבת ממספר זוגי של מהפכים. עבור m מהפכים בתוך D מתקיים:

$$T_{cd}(D) = 3m, \quad T_{pd}(D) = 3m$$

כמו כן, נתון כי השעון בעל מחזור של $40ns$, בעל duty cycle של 50%.
מהו המספר m המקסימלי של מהפכים שניתן להרכיב בתוך היחידה D מבלי לפגוע בפעולת התקינה של המעגל?

- א. 0
- ב. 2
- ג. 4
- ד. 6
- ה. 8

פתרון: א

כדי לא לפגוע בתקינות המעגל נצטרך לבדוק את המסלולים:
 $FF1 \rightarrow FF2$ & $FF2 \rightarrow FF2$

$FF1 \rightarrow FF2$:

setup:

$$t_{pC \rightarrow Q}(FF1) + tpd(CL) + tsu(FF2) \leq Tclk + t_{cd}(D)$$

$$10 + 7 + 3 \leq 40 + 3m$$

$$-20 \leq 3m \rightarrow m \geq 0$$

hold:

$$tcd(FF1) + tcd(CL) \geq thold(FF2) + tpd(D)$$

$$3 + 2 \geq 1 + 3m \rightarrow 4 \geq 2m \rightarrow m \leq \left\lfloor \frac{4}{2} \right\rfloor \rightarrow m \leq 1$$

FF2 → FF2:

setup:

$$t_{pC \rightarrow Q}(FF2) + tpd(D) + tpd(CL) + tsu(FF2) \leq Tclk$$

$$15 + 3m + 7 + 3 \leq 40$$

$$3m \leq 15 \rightarrow m \leq 5$$

hold:

$$tcd(FF2) + tcd(D) + tcd(CL) \geq thold(FF2)$$

$$3 + 3m + 2 \geq 1 \rightarrow 3m \geq -4 \rightarrow m \geq 0$$

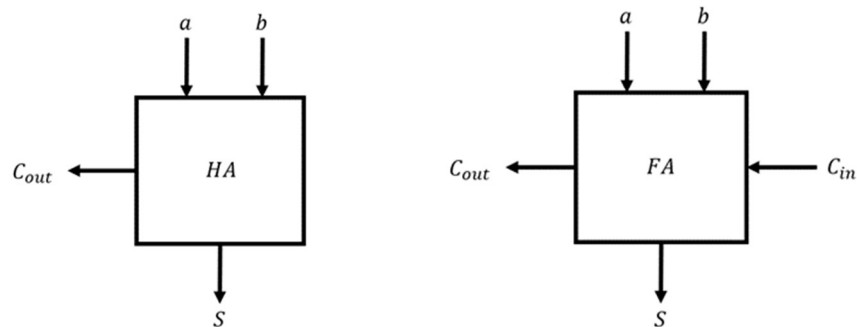
לסיכום, המעגל עובד בצורה תקינה כאשר: $0 \leq m \leq 1$
ובגלל שדרוש שמספר המהפכים יהיה זוגי אז נקבל: $m = 0$

שאלה 6

ברשותכם מספר אינסופי של רכיבי Full Adder, ורכיב יחיד מסוג Half Adder. המימוש הפנימי של הרכיבים אינו ידוע.

נתונים זמני ההשהיה של הרכיבים:

Full Adder:

Path	T_{pd}
$a, b \rightarrow S$	$2ns$
$a, b \rightarrow C_{out}$	$2ns$
$C_{in} \rightarrow S$	$2ns$
$C_{in} \rightarrow C_{out}$	$3ns$

Half Adder:

Path	T_{pd}
$a, b \rightarrow S$	$13ns$
$a, b \rightarrow C_{out}$	$1ns$

עליכם לממש רכיב המבצע סכימה של שני מספרים, כל אחד ברוחב 4 ביטים, ע"י שרשרת היחידות הנתונות, כאשר התשובה ברוחב 5 ביטים. שימו לב שבאפשרותכם לבחור באילו רכיבים להשתמש, ואינכם מוכרחים להשתמש בכל הרכיבים הנתונים.

מה זמן ההשהיה של הרכיב?

- א. $9ns$
- ב. $10ns$
- ג. $11ns$
- ד. $12ns$
- ה. $13ns$

פתרון:
ג'

על מנת לקבל השהיה מינימלית יש להשתמש ב 4 FA:

$$T_{pd} = T_{pd}(FA, a, b \rightarrow Cout) + 3 \cdot T_{pd}(FA, Cin \rightarrow Cout) \\ = 2 + 3 \cdot 3 = 11ns$$